

‘ඊඩ්පස් රජ’ නාට්‍යයෙන් පිළිබිඹු වන සම්භාව්‍ය ග්‍රීක යුගයේ පැවති ඉරණම පිළිබඳ විශ්වාසය මාක්ස්වාදී දෘෂ්ටියෙන් විමසීමක්

කේ. ඩී. දර්ශන¹

‘ඊඩ්පස් රජ’ නාටකය ක්‍රි. පූ. 430-425 අතර කාලයේ දී සම්භාව්‍ය ග්‍රීක නාට්‍යකරු සොෆොක්ලීස් විසින් රචනා කරන ලද්දකි. මේ කෘතියට පදනම් වූ කතාව ග්‍රීක පුරාණෝක්ති අතර මෙන් ම හෝමර්ගේ ඉලියඩ්, ඔඩිසි මහා කාව්‍යයන්හි ද අන්තර්ගත ය. ඇරිස්ටෝටල් සිය ‘කාව්‍ය ශාස්ත්‍රයෙහි’ අග්‍රගණ්‍ය ම ශෝකාන්තය ලෙස හඳුන්වන ඊඩ්පස් රජ නාට්‍යය, ඉරණම මිනිසාගේ පාලනය යටතේ නොමැති බවත්, එය පාලනය කිරීමෙහි ලා මිනිසාගේ ශක්තිය සීමා සහිත බවත් කියාපායි. උපරිව්‍යුහයට අයත් සාහිත්‍යයෙහි මෙවැනි සංකල්ප මතුවීමෙහි ලා එකල ග්‍රීකයාගේ විඥානයෙහි වූ ඉරණම ජයගැනීමේ නොහැකියාව පිළිබඳ අදහස නිර්මාණය වීමට බලපෑ කිසියම් භෞතික හේතුවක් තිබිය යුතු ය. ඊඩ්පස් රජ නාට්‍ය පෙළ ඇතුළු සම්භාව්‍ය ග්‍රීක සාහිත්‍ය කෘති ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය ලෙස ද ග්‍රීක නාට්‍ය කලාව පිළිබඳ ලියැවුණු විචාර විමර්ශන හා මාක්ස්වාදී න්‍යාය ග්‍රන්ථ ද්විතීයික මූලාශ්‍රය ලෙස ද ඇසුරු කරගනිමින් එකී ද්‍රව්‍යමය හේතු කවරේ ද යි විමසීම මේ පර්යේෂණයේ අරමුණ යි. අධෝව්‍යුහයට අයත් ආර්ථික සංවලනයන්හි සරල බව, තාක්ෂණික මෙන් ම ද්‍රව්‍යාත්මක පදනම්වල එල්බගැනීමේ අපොහොසත්කම හා තාක්ෂණික නොදියුණු භාවය ද මීට හේතු සාධක වන්නට ඇත. සාහිත්‍යික පාර්ශ්වයෙන් සම්භාව්‍ය ග්‍රීසිය ඉහළ තලයක වැජඹුණ ද අර්ථ ක්‍රමයේ වූ සරලත්වය නිසා ද්‍රව්‍යාත්මක මෙන් ම සමාජීය තලයේ දියුණුව ද වර්තමානයට සාපේක්ෂ ව ළඳරු අවධියේ පසු විණි. තත් කෘතියේ එන අදහස් ඒ යුගයේ ම අදහස්වල පිටාර ගැලීම් ය. මේ තතු යටතේ දෛවය හා ඉරණම යනු අදෘශ්‍යමාන දේව හස්තයන්ට යටත් ව මිනිසාට ඉහළින් ලඹ දෙන්නක් බව යුගයේ විශ්වාසය විය. මේ අනුව බැලූ විට පෙනීයන්නේ සාහිත්‍යික පාර්ශ්වයෙන් පරිපාකයට පත් ව තිබුණ ද ද්‍රව්‍යමය තලයේ නොදියුණු භාවය හේතුවෙන් ඉරණම යන කාරණය සම්භාව්‍ය යුගයේ ග්‍රීකයාට තමා යටත් විය යුත්තක් ලෙස පෙනීයන්නට ඇති බව යි.

ප්‍රමුඛ පද: ඊඩ්පස් රජ, ඉරණම, මාක්ස්වාදී දෘෂ්ටිය, උපරිව්‍යුහය, අධෝව්‍යුහය

¹ සිංහල අධ්‍යයනාංශය